

Brüsszel, 2021.4.21.
COM(2021) 208 final

2018/0236 (COD)

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (6) bekezdése alapján

az Unió újprogramjának és az Európai Unió Újprogramügynökségének a létrehozásáról, valamint a 912/2010/EU, az 1285/2013/EU és a 377/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására vonatkozó tanácsi álláspontról

(EGT-vonatkozású szöveg)

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (6) bekezdése alapján

az Unió űrprogramjának és az Európai Unió Űrprogramügynökségének a létrehozásáról, valamint a 912/2010/EU, az 1285/2013/EU és a 377/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására vonatkozó tanácsi álláspontról

(EGT-vonatkozású szöveg)

1. ELŐZMÉNYEK

- A javaslat Európai Parlament, illetve Tanács számára történő megküldésének időpontja (COM(2018) 447 final – 2018/0236 COD dokumentum): 2018. június 6.
- Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményének időpontja: 2018. október 17.
- A Régiók Bizottsága véleményének időpontja: 2018. december 6.
- Az Állandó Képviselők Bizottsága által jóváhagyott részleges ideiglenes kompromisszumos megállapodás (közös értelmezés) időpontja: 2019. március 13.
- Az Európai Parlament (a közös értelmezésnek megfelelő) álláspontyának időpontja (első olvasat): 2019. április 17.
- A politikai megállapodásnak az Állandó Képviselők Bizottsága általi jóváhagyásának időpontja: 2020. december 18.
- Az Európai Parlament ITRE Bizottsága kompromisszumos megállapodást támogató szavazásának időpontja: 2021. január 14.
- A tanácsi álláspont elfogadásának időpontja: 2021. április 19.

2. A BIZOTTSÁG JAVASLATÁNAK CÉLJA

Az űrprogramról szóló új rendelet most először egyetlen jogi aktusban foglalja össze az uniós űrtevékenységeket – nevezetesen a Kopernikusz, a Galileo és az EGNOS kiemelt kezdeményezéseket, valamint a műholdas kommunikációra (GOVSATCOM) és a világűr-megfigyelésre (SSA) vonatkozó új kezdeményezéseket – érintő rendelkezéseket. A rendelet egyszerűsíti és észszerűsíti az irányítást, valamint kiaknázza a szinergiákban és a horizontális tevékenységekben rejlő lehetőségeket.

Emellett az uniós űrprogramról szóló rendelet hozzáadott értéket teremtő alkalmazások és szolgáltatások kifejlesztése céljából nagy hangsúlyt helyez a downstream űragazatra, a felhasználók körében és a piacon való elterjedésre, valamint az űrrel kapcsolatos adatokban és

szolgáltatásokban rejlő hatalmas potenciál kiaknázására. Továbbá az űrprogram keretében szolgáltatott adatok, illetve nyújtott szolgáltatások támogatni fogják a zöld és digitális átállással kapcsolatos szakpolitikai döntéshozatalt, valamint az egyéb uniós szakpolitikákat. Az űrprogram tovább serkenti a vállalkozói szellemet az űrökoszisztémában, illetve az űrágazat versenyképességét az értéklánc minden pontján, ösztönözve az új belépőket, a kis- és középvállalkozásokat, az induló vállalkozásokat és azok határokon átnyúló projektjeit.

3. A TANÁCS ÁLLÁSPONTJÁVAL KAPCSOLATOS MEGJEGYZÉSEK

A Tanács első olvasatban kialakított álláspontjának elfogadása most lehetővé teszi a rendelet végleges elfogadását. A meglévő operatív szolgáltatások folytonosságának biztosítása érdekében fontos, hogy az új űrprogram végrehajtása a lehető leghamarabb megtörténjen és új neve alatt az Európai Unió Űrprogramügynöksége (EUSPA) minél előbb megkezdhesse működését. Az EUSPA felváltja és kibővíti az Európai GNSS Ügynökséget (GSA), és a Bizottság felügyelete alatt garantálja a szolgáltatások folytonosságát, valamint biztosítja az infrastruktúra és a rendszerek biztonságát. A rendelet hatálybalépése továbbá elengedhetetlen ahhoz, hogy lehetségessé váljon a pénzügyikeret-partnerségi megállapodás megkötése az EUSPA-val és az Európai Űrügynökséggel (ESA), valamint a program végrehajtását elősegítő további, közvetett irányítási eszközök megkötése más szervezetekkel.

A 2019 februárjában kialakított részleges közös értelmezés nyomán fennmaradó lezáratlan kérdéseket illetően a Tanács álláspontja támogatja a Bizottság javaslatát valamennyi nyitott horizontális kérdésben, különösen a nemzetközi együttműködés, a költségvetési rugalmasság és a program időtartama tekintetében, és hosszabb távon biztosítja az uniós űrprogramok – nevezetesen a Galileo és a Kopernikusz program – által nyújtott szolgáltatások folytonosságát.

A Tanács álláspontja az Európai Parlament és a Tanács közötti, a Bizottság által támogatott, 2020. december 15-én elért politikai megállapodást tükrözi.

- Ami a program *irányítását* illeti, a rendelet célja, hogy egyszerűsítse és észszerűsítse az űrpolitikára vonatkozó hatályos uniós jogi keretet és az uniós űrprogram irányítására vonatkozó szabályokat. A feladatok a különböző szereplők, nevezetesen a Bizottság, az EUSPA és az ESA között oszlanak meg, különösen a pénzügyikeret-partnerségi megállapodás megkötése révén. A Tanács álláspontja hangsúlyozza a társjogalkotók számára biztosított átláthatóságot a pénzügyikeret-partnerségi megállapodás, a hozzájárulási megállapodások és a munkaprogramok tekintetében, amint azt az Európai Parlamenttel elért politikai megállapodás is tükrözi.
- Ami az *időtartamot* illeti, bár az – a Bizottság javaslata ellenére – immár a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret időtartamához igazodik, a rendelet egyértelművé teszi, hogy az Európai Űrprogramügynökség nem tartozik ezen időbeli korlátozás hatálya alá, és lehetővé teszi a működési költségek 2027 utáni fedezését a kritikus operatív tevékenységek és szolgáltatások biztosítása érdekében.
- A *harmadik országok és nemzetközi szervezetek részvételét* illetően a Bizottság sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Kopernikusz és a Galileo/EGNOS programban való nyílt részvételre vonatkozó eredeti javaslatát nem követi teljes mértékben a Tanács álláspontja. A tanácsi szöveg úgy rendelkezik, hogy az EGT-országok kivételével valamennyi harmadik ország számára a Galileo/EGNOS programban való részvétel feltétele egy, az EUMSZ 218. cikke szerinti egyedi nemzetközi megállapodás megkötése. A Bizottság azonban a kompromisszumkészség szellemében és figyelembe véve az űrtevékenységek biztonsági – többek között iparbiztonsági – sajátosságait el tudja fogadni a tanácsi álláspontot.

- A közbeszerzéseken való részvételi jogosultságot és a részvételi feltételeket illetően a tanácsi álláspont jelentős új elemekkel egészíti ki a javaslatot, valamint strukturált és részletes eljárást vezet be. Bár az eljárások nehezkesebbek, a szöveg tükrözi a Bizottság eredeti javaslatának szellemét a részvételre való jogosultság és a részvételi feltételek előzetes egyértelmű megállapítása, valamint az Unió biztonsági érdekeinek és a Bizottság intézményi előjogainak megóvása, illetve a program zökkenőmentes működésének biztosítása tekintetében.

4. KÖVETKEZTETÉS

A Bizottság elfogadja a Tanács álláspontját.

5. A BIZOTTSÁG NYILATKOZATA

A Bizottság egy egyoldalú nyilatkozatot tett, amely a függelékben találhatóak.

FÜGGELÉK

A Bizottság nyilatkozata

A Bizottság nyilatkozata a pénzügyikeret-partnerségi megállapodás és a hozzájárulási megállapodások végrehajtási jogi aktusainak, valamint a munkaprogramoknak a nagyobb mértékű átláthatóságáról:

„A Tanács és az Európai Parlament megállapodott az európai űrprogramról szóló rendelet kompromisszumos szövegéről, amely előírja a Bizottság számára, hogy tájékoztassa őket a pénzügyikeret-partnerségi megállapodásról, a megkötendő hozzájárulási megállapodásokról, azok végrehajtásáról, valamint a munkaprogramokról. Az elfogadott szöveg előírja, hogy a Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján hagyja jóvá ezeket a megállapodásokat és munkaprogramokat. A Bizottság ezért eleget tesz azon kötelezettségének, hogy a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról szóló 182/2011/EU rendeletben foglalt, a bizottsági eljárásokkal kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozó rendelkezésekkel összhangban tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot a pénzügyikeret-partnerségi megállapodás vagy a hozzájárulási megállapodások közelgő megkötéséről és a munkaprogramok elfogadásáról.”